

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ระหว่างตัวแปรต่างๆ 7 ตัวแปร โดยแบ่งเป็นตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ได้แก่ เพศ , อายุ , การศึกษา , สถานภาพสมรส , อาชีพ และรายได้ ส่วนตัวแปรตามได้แก่ ความต้องการข่าวสารการเมือง และความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ประชาชนใน ตำบล ประสาทสิทธิ์ , ตาหลวง , บึงงาม , ทานัด และดอนไผ่ ของอำเภอ ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี จำนวน 226 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่หนึ่ง เป็นคำถาม เกี่ยวกับสถานภาพทางสังคมเศรษฐกิจ และประชากรของผู้ตอบ

ส่วนที่สอง เป็นคำถาม เกี่ยวกับความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองที่ได้จากสื่อมวลชน

ส่วนที่สาม เป็นคำถาม เกี่ยวกับความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองที่ได้จากสื่อบุคคล

ส่วนที่สี่ เป็นคำถาม เกี่ยวกับความต้องการข่าวสารการเมือง

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ , ค่าเฉลี่ย , ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน, การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

การประมวลข้อมูลกระทำโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS *

จากการวิจัยปรากฏผลดังต่อไปนี้ซึ่งจะแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นการรายงานผลถึงข้อมูลทั่วไป อันได้แก่สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจและประชากรของกลุ่มตัวอย่าง , การเปิดรับข่าวสารการเมือง จากสื่อมวลชน และจากสื่อบุคคล, ความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองทั้งจากสื่อบุคคลและสื่อมวลชน ตลอดจนความต้องการข่าวสารการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ และการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจและลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระได้ดังนี้

1.1 เพศ ชาย 126 คน (55.8 %) หญิง 100 คน (44.2%)

1.2 อายุ กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดได้แก่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 25 - 40 ปี (51.3%) ส่วนกลุ่มที่มีน้อยที่สุดได้แก่ผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป (3.6 %)

1.3 สถานภาพสมรส จากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดได้แก่ผู้ที่สมรสแล้ว 110 คน (48.7 %) และน้อยที่สุดได้แก่ผู้ที่หย่า, แยกกันอยู่ หรือคู่สมรสถึงแก่กรรมซึ่งมีจำนวน 8 คน (2.2 %)

1.4 ระดับการศึกษา กลุ่มที่มากที่สุดได้แก่ผู้ที่ได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรี 63 คน (27.9 %) และกลุ่มที่น้อยที่สุดได้แก่ ผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี 1 คน (.4 %)

- 1.5 อาชีพ จากกลุ่มตัวอย่างอาชีพที่มีมากเป็นอันดับแรกได้แก่ ผู้ที่เป็นข้าราชการ ซึ่งมีจำนวน 67 คน (29.6 %) ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดได้แก่ผู้ที่เป็น เกษตรกร และมีที่ดินทำกินของตนเอง 5 คน (2.2 %)
- 1.6 ระดับรายได้ / เดือน แบ่งได้เป็น 4 ระดับ กลุ่มที่มากที่สุดได้แก่กลุ่มผู้ที่มีรายได้ 3,000บาท จำนวน 77 คน (34.1 %) และกลุ่มที่น้อยที่สุดได้แก่ ผู้ที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป มีจำนวน 17 คน(7.5 %)
2. การเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชน ของกลุ่มตัวอย่างใน เวลา 1 สัปดาห์
- 2.1 กลุ่มตัวอย่างฟังวิทยุทุกวัน จำนวน 80 คน (36.3%)
 ฟัง 4-6 วัน ต่อ สัปดาห์ จำนวน 35 คน (15.5%)
 ฟัง 1-3 วัน ต่อ สัปดาห์ จำนวน 65 คน (28.8%)
 ผู้ที่ไม่เคยฟังข่าวสารการเมืองจากวิทยุมีจำนวน 40 คน (17.7%)
- 2.2 มีผู้รับชมข่าวสารการเมืองจากโทรทัศน์ทุกวันจำนวน 145 คน (64.1%)
 รับชม 4 - 6 วันต่อสัปดาห์ จำนวน 49 คน (21.7%)
 รับชม 1 - 3 วันต่อสัปดาห์ จำนวน 21 คน (9.3%)
 ผู้ที่ไม่เคยรับชมจากโทรทัศน์เลย จำนวน 9 คน (4.0%)

- 2.3 มีผู้อ่านข่าวสารการเมืองจากหนังสือพิมพ์ทุกวันจำนวน 107 คน (47.4%)
- ผู้อ่าน 4 - 6 วันต่อสัปดาห์จำนวน 25 คน (16.8%)
- ผู้อ่าน 1 - 3 วันต่อสัปดาห์จำนวน 45 คน (19.9%)
- ผู้ที่ไม่เคยอ่านจากหนังสือพิมพ์จำนวน 32 คน (14.2%)
- 2.4 ผู้อ่านข่าวการเมืองจากนิตยสารการเมืองทุกวัน จำนวน 16 คน (7.1%)
- ผู้อ่าน 4-6 วัน ต่อ สัปดาห์ จำนวน 11 คน (4.9%)
- ผู้อ่าน 1-3 วัน ต่อ สัปดาห์ จำนวน 63 คน (27.9%)
- ผู้ที่ไม่เคยอ่านเลย จำนวน 117 คน (51.8%)
3. การเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในเวลา 1 เดือน
- 3.1 ผู้ที่สนทนากับเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกวัน จำนวน 24 คน (10.6%)
- ผู้ที่สนทนา 2-7 วัน ต่อ ครั้ง จำนวน 32 คน (14.2%)
- ผู้ที่สนทนานานกว่า 1 สัปดาห์ ต่อ ครั้ง จำนวน 22 คน (9.7%)
- ผู้ที่ไม่เคยสนทนาเลย จำนวน 132 คน (58.4%)
- 3.2 ผู้ที่สนทนากับครูทุกวัน จำนวน 40 คน (17.7%)
- ผู้ที่สนทนา 2-7 วัน ต่อ ครั้ง จำนวน 60 คน (26.5%)

	ผู้ที่สนทนนานกว่า 1 สัปดาห์ ต่อ ครั้ง	จำนวน 24 คน (10.6%)
	ผู้ที่ไม่เคยสนทนาเลย	จำนวน 94 คน (41.6%)
3.3	ผู้ที่สนทนากับพระสงฆ์ทุกวัน	จำนวน 11 คน (4.8%)
	ผู้ที่สนทนา 2-7 วัน ต่อ ครั้ง	จำนวน 26 คน (11.5%)
	ผู้ที่สนทนนานกว่า 1 สัปดาห์ ต่อ ครั้ง	จำนวน 24 คน (10.6%)
	ผู้ที่ไม่เคยสนทนาเลย	จำนวน 147 คน (65.0%)
3.4	ผู้ที่สนทนากับเจ้าหน้าที่พัฒนาทุกวัน	จำนวน 10 คน (4.4%)
	ผู้ที่สนทนา 2-7 วัน ต่อ ครั้ง	จำนวน 17 คน (7.5%)
	ผู้ที่สนทนนานกว่า 1 สัปดาห์ ต่อ ครั้ง	จำนวน 32 คน (14.2%)
	ผู้ที่ไม่เคยสนทนาเลย	จำนวน 146 คน (64.6%)
3.5	ผู้ที่สนทนากับญาติพี่น้องทุกวัน	จำนวน 77 คน (34.1%)
	ผู้ที่สนทนา 2-7 วัน ต่อ ครั้ง	จำนวน 70 คน (31.0%)

ผู้ที่สนทนนานกว่า 1 สัปดาห์ ต่อ ครั้ง จำนวน 23 คน
(10.2%)

ผู้ที่ไม่เคยสนทนาเลย จำนวน 50 คน
(22.7%)

3.6 ผู้ที่สนทนากับบุคคลอื่น ๆ ทุกวัน จำนวน 21 คน
(9.3%)

(ได้แก่ลูกค้า , เพื่อนร่วมงาน , ผู้โดยสารรถประจำทาง และเรือ
ประจำทาง)

ผู้ที่สนทนา 2-7 วัน ต่อ ครั้ง จำนวน 16 คน
(7.1%)

ผู้ที่สนทนนานกว่า 1 สัปดาห์ ต่อ ครั้ง จำนวน 9 คน
(4%)

ผู้ที่ไม่เคยสนทนาเลย จำนวน 82 คน
(33.3%)

5. ความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองที่ประชาชนได้รับจากสื่อมวลชน

จากข้อความ 17 ข้อในแบบสอบถาม ปรากฏระดับความพึงพอใจ
ซึ่ง แบ่งได้เป็น 3 ระดับคือ มาก ปานกลาง และค่อนข้างน้อยได้ ดังนี้คือ ข่าว
สารการเมืองที่ประชาชนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ข่าวสารในเรื่องของทิวทัศน์
และหน้าที่ของคนไทย ความหมายของประชาธิปไตย

ข่าวสารการเมืองที่ประชาชนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ก็คือข่าว
สารเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของวุฒิสภา , อำนาจหน้าที่และการ
ดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร , อำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี และ
รัฐมนตรี , อำนาจหน้าที่ของรัฐบาล , อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของสภา

ตำบล , กฎเกณฑ์ของความเป็นประชาธิปไตย , ข่าวสารเกี่ยวกับกระทรวงทบวงกรม
ต่าง ๆ , ข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานของจังหวัด นายอำเภอและเจ้าหน้าที่ของ
รัฐคนอื่น ๆ , ระเบียบปฏิบัติของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับจังหวัด อำเภอ , การมี
ส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน , กิจกรรมการเมืองของประเทศอื่น ๆ และ
การแก้พระราชบัญญัติหรือกฎหมายใหม่

ข่าวสารการเมืองที่ได้รับความพึงพอใจค่อนข้างน้อยได้แก่ ข่าวเกี่ยวกับ
อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของสมาชิกสภาจังหวัด , อำนาจหน้าที่และการ
ดำเนินงานของสมาชิกสภาเทศบาล , พรรคการเมือง และการดำเนินงานของ
พรรคการเมืองต่าง ๆ

เมื่อคิดคะแนนเฉลี่ยรวมแล้วปรากฏว่า ความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

6. ความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองที่ประชาชนได้รับจากสื่อบุคคล

จากข้อความ 17 ข้อในแบบสอบถามปรากฏระดับความพึงพอใจในเรื่อง
ต่าง ๆ ได้ดังนี้คือ ลักษณะข่าวสารการเมืองที่ได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
คือในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของคนไทย , ความหมายของประชาธิปไตย , การแก้
พระราชบัญญัติหรือกฎหมายใหม่ ส่วนข่าวสารที่ได้รับความพึงพอใจในระดับปานกลาง
ก็คือ ข่าวเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของวุฒิสภา , อำนาจหน้าที่
และการดำเนินงาน ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร , อำนาจหน้าที่ของ
นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี , อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของสภาตำบล ,
กฎเกณฑ์ของความเป็นประชาธิปไตย , พรรคการเมืองและการดำเนินงานของ
พรรคการเมืองต่าง ๆ , ข่าวเกี่ยวกับกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ , ข่าวเกี่ยวกับ
การดำเนินงานของจังหวัด อำเภอ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ , ระเบียบปฏิบัติของ
ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับจังหวัด อำเภอ , การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

และกิจกรรมการเมืองของประเทศอื่น ๆ ข่าวสารที่ได้รับความพึงพอใจในระดับค่อนข้างน้อย ได้แก่ ข่าวเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของรัฐบาล , อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของสมาชิกสภาจังหวัด , อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของสมาชิกสภา

เมื่อคิดจากคะแนนเฉลี่ยรวมแล้วปรากฏว่าระดับความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองจากสื่อบุคคลโดยรวมนั้น อยู่ในระดับปานกลาง

7. ความต้องการข่าวสารการเมืองของประชาชน

จากข้อความ 17 ข้อในแบบสอบถาม ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการข่าวสารการเมือง อยู่ในระดับ " มาก " ในทุกลักษณะของข่าวสารการเมือง กล่าวคือ ข่าวสารในด้านสิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ของคนไทย , ความรู้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของวุฒิสภา , ความรู้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร , อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของนายกรัฐมนตรี , อำนาจหน้าที่ของรัฐบาล , อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของสมาชิกสภาจังหวัด , อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของสมาชิกสภาตำบล , อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของสมาชิกสภาสุขาภิบาล , ความหมายของประชาธิปไตย , ข่าวเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการดำเนินงานของพรรคการเมืองต่าง ๆ , ข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานของจังหวัด อำเภอ และเจ้าหน้าที่ , ระเบียบปฏิบัติของประชาชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจังหวัด และอำเภอ , การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน , กิจกรรมทางการเมืองของประเทศอื่น ๆ และการแก้พระราชบัญญัติกฎหมายใหม่ โดยความต้องการข่าวสารการเมืองในระดับมากเช่นนี้ก็เพื่อการเสริมความรู้ , ช่วยในทางปฏิบัติ และเพื่อเป็นประโยชน์ใน การตัดสินใจบางประการของตนเอง

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ และการทดสอบสมมติฐาน

1. ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ , ความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง และความต้องการข่าวสารการเมือง ผลปรากฏว่า

1.1 เพศไม่มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง ทั้งจากสื่อมวลชน , สื่อบุคคล และ โดยภาพรวม (ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน)

1.2 เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการข่าวสารการเมือง (ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน)

2. ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ , ความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง และความต้องการข่าวสารการเมือง ผลปรากฏว่า

2.1 อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง ทั้งจากสื่อมวลชน , สื่อบุคคล และ โดยภาพรวม (ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน)

2.2 อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการข่าวสารการเมือง (ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน)

3. ความสัมพันธ์ระหว่าง สถานภาพสมรส , ความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง และความต้องการข่าวสารการเมือง ผลปรากฏว่า

3.1 สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง ทั้งจากสื่อมวลชน , สื่อบุคคล และ โดยภาพรวม (ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน)

3.2 สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการข่าวสารการเมือง (ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน)

4. ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษา , ความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง และความต้องการข่าวสารการเมือง ผลปรากฏว่า

4.1 ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง ทั้งจากสื่อมวลชน , สื่อบุคคล และโดยภาพรวม (ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน)

4.2 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการข่าวสารการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (เป็นไปตามสมมติฐาน)

5. ความสัมพันธ์ระหว่าง อาชีพ , ความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง และความต้องการข่าวสารการเมือง ผลปรากฏว่า

5.1 อาชีพ มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองทั้งจากสื่อมวลชน , สื่อบุคคล และ โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (เป็นไปตามสมมติฐาน)

5.2 อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการข่าวสารการเมือง (ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน)

6. ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับรายได้ , ความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง และความต้องการข่าวสารการเมือง ผลปรากฏว่า

6.1 ระดับรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง ทั้งจากสื่อมวลชน , สื่อบุคคล และ โดยภาพรวม (ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน)

6.2 ระดับรายได้มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการข่าวสารการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (เป็นไปตามสมมติฐาน)

7. ความสัมพันธ์ระหว่าง ความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง และ ความต้องการข่าวสารการเมือง ผลปรากฏว่า

7.1 ความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองจากสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับความต้องการข่าวสารการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (เป็นไปตามสมมติฐาน)

7.2 ความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับความต้องการข่าวสารการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (เป็นไปตามสมมติฐาน)

7.3 ความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความต้องการข่าวสารการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (เป็นไปตามสมมติฐาน)

8. ลำดับความสำคัญของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้อธิบายความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง และความต้องการข่าวสารการเมือง ได้ดีที่สุด ผลปรากฏว่า

8.1 ตัวแปรที่สามารถอธิบายความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชน เรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้คือ

- ลำดับที่ 1 ลูกจ้าง (ของร้านค้า,บริษัท,ธนาคาร)
 ลำดับที่ 2 ผู้มีอาชีพอื่น ๆ (รับจ้าง,ผู้ขับรถโดยสาร,ผู้ขับเรือโดยสาร)
 ลำดับที่ 3 เกษตรกรมีที่ดินเป็นของตนเอง

แสดงว่า ตัวแปรในเรื่องของอาชีพซึ่ง จัดได้ว่า เป็นตัวแปรทางด้าน เศรษฐกิจนั้นเป็นตัวที่ใช้อธิบายความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชนได้ดีที่สุด

8.2 ตัวแปรที่สามารถอธิบายความพึงพอใจ ในข่าวสารการเมือง จากสื่อบุคคล เรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้คือ

ลำดับที่ 1 ข้าราชการ

ลำดับที่ 2 เกษตรกรมีที่ดินเป็นของตนเอง

แสดงว่าตัวแปรอาชีพที่อยู่ในกลุ่มของตัวแปรทาง เศรษฐกิจนั้น ยังคงใช้อธิบายความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง จากสื่อบุคคลได้ดีกว่าตัวแปรอื่นๆ

8.3 ตัวแปรที่สามารถอธิบายความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง โดยภาพรวม เรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้คือ

ลำดับที่ 1 ข้าราชการ

ลำดับที่ 2 เกษตรกรมีที่ดินของตัวเอง

ลำดับที่ 3 ผู้มีอาชีพอื่น ๆ (รับจ้าง, ผู้ขับรถโดยสาร, ผู้ขับเรือโดยสาร)

แสดงว่าตัวแปรอาชีพที่อยู่ในกลุ่มของตัวแปรทาง เศรษฐกิจนั้น ยังคงใช้อธิบายความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง โดยภาพรวม ได้ดีกว่าตัวแปรด้านอื่นเช่นกัน

ทั้งนี้จากการเรียงลำดับความสำคัญของตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปร ความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง ซึ่งปรากฏว่าได้แก่ตัวแปรอาชีพนั้นนับว่าสอดคล้องกับ ผลการทดสอบ ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง ตามการใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งปรากฏอยู่ในข้อที่ 5.1

8.4 ตัวแปรที่สามารถอธิบาย ความต้องการข่าวสารการเมือง เรียงลำดับตามความสำคัญ ต่อไปนี้

ลำดับที่ 1 ระดับการศึกษา

ปรากฏว่า มีตัวแปรที่สามารถอธิบายความต้องการข่าวสารการเมืองได้อย่างแท้จริง เพียงตัวแปรเดียว คือ ระดับการศึกษา ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง โดยการใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันตามข้อมูลในข้อที่ 4.2

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมและประชากร กับความต้องการข่าวสารการเมืองนั้น ปรากฏว่า ตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจสังคม และประชากรนั้นไม่ได้เป็นตัวกำหนดความต้องการและความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองอย่างเต็มที่นัก พิจารณาได้จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ปรากฏว่า ตัวแปรส่วนใหญ่ ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรความต้องการและความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อันได้แก่ ตัวแปรเพศ , สถานภาพสมรส , อายุ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ คือ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้นั้น ก็มีความสัมพันธ์กับความต้องการและความพึงพอใจอย่างใดอย่างหนึ่ง กล่าวคือ

ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความต้องการข่าวสารการเมือง ทั้งนี้เป็นการสอดคล้องกับผลการวิจัย เรื่อง " ข่าวสารการเมืองของคนไทย " โดยพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว 2523 : 73) ที่พบว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจข่าวสารการเมืองสูงสุด เมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ เฉพาะส่วนเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่น โดยระดับการศึกษามีสหสัมพันธ์ เชิงบวกกับความสนใจข่าวสารการเมืองจากหนังสือพิมพ์ จากการสนทนาในประเด็นทางการเมือง และจากวิทยุโทรทัศน์

นอกจากนี้ แชรรมม์ (SHRAMM 1969 : 197) พบว่าการศึกษามีอิทธิพลต่อความสนใจข่าวสารการเมือง ถ้าคนมีการศึกษาสูงแล้วไม่ว่าจะอยู่ในอาชีพใด มีฐานะทางเศรษฐกิจอย่างไร ความสนใจข่าวสารการเมืองก็จะไม่แตกต่างกัน

ซึ่งข้อความที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นว่ามีความสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างมาก เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 15 ซึ่งระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการข่าวสารการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และในตารางที่ 27 (ข้อสรุปที่ 8.4) ซึ่งเป็นการจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรที่สามารถอธิบายความต้องการข่าวสารการเมืองได้ดีที่สุด ก็ปรากฏว่า การจัดลำดับโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้นได้จัดให้ระดับการศึกษา เป็นตัวแปรในลำดับแรกและลำดับเดียวที่สามารถอธิบายหรือมีความสัมพันธ์กับความต้องการข่าวสารการเมืองอย่างแท้จริง

รายได้ ก็เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ค้นพบว่ามีความสัมพันธ์ กับความต้องการข่าวสารการเมืองอย่างมีระดับนัยสำคัญ ทั้งนี้ก็สอดคล้องกับ งานวิจัยของพรศักดิ์ ผ่องแผ้วอีกเช่นกันที่พบว่า บัณฑิตรายได้มีความสัมพันธ์กับความสนใจข่าวสารการเมือง รองลงมาจากบัณฑิตจากระดับการศึกษา ผู้ที่มีรายได้สูงกว่ามีแนวโน้มจะติดตามข่าวสารทางการเมืองจากช่องทางสื่อสารต่าง ๆ ในความถี่ที่สูงกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ เช่น ร้อยละ 42 ของผู้ที่มีรายได้สูงกว่า 6,000 บาทต่อเดือนติดตามข่าวสารการเมืองจากวิทยุโทรทัศน์ และ หนังสือพิมพ์เป็นประจำทุกวัน ขณะที่ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน เพียงร้อยละ 22 ติดตามข่าวสารการเมือง จากวิทยุและโทรทัศน์ทุกวัน และ ร้อยละ 12 เท่านั้น ที่ติดตามข่าวจากหนังสือพิมพ์ ทุกวัน

การที่ผู้มีระดับรายได้ต่างกัน มีความสนใจติดตามข่าวสารเมืองต่างกันไปด้วยนั้น อาจจะมาจากการรับข่าวสารที่ต่างกัน ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการมีศักยภาพในการใช้สื่อมวลชนที่ต่างกัน จากตารางที่ 22 ของการวิจัยเรื่องนิสัยการรับข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านชนบทไทยของ สมควร กวียะ (สมควร กวียะ 2523:หน้า 38) แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ ระหว่างรายได้ กับวิธีการหาหนังสือพิมพ์ และนิตยสารมาไว้อ่าน ซึ่งจากตารางแสดงให้เห็นว่า ฐานะทางเศรษฐกิจหรือรายได้ต่อเดือนนั้น มีส่วนสัมพันธ์กับการบอกรับเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์ และนิตยสารด้วย กล่าวคือ ผู้ที่มีรายได้มากกว่า 1,500 บาทขึ้นไป มีแนวโน้ม

การบอกรับเป็นสมาชิกของหนังสือพิมพ์และนิตยสาร มากกว่า ผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า 1,500 บาทลงมา นั่นก็คือโอกาส ในการรับข่าวสารการเมืองของพวกเขาขึ้นอยู่กับรายได้น้อยตามลงไปด้วย

เราสามารถกล่าวได้ว่า การที่ประชาชนมีโอกาสสัมผัสกับสื่อมวลชนมากเท่าไร ก็จะมีคามสนใจและมีความรู้ ทั้งยัง เป็นกระตุ้นความต้องการที่จะรับรู้ข่าวสารนั้น ๆ ได้ โดยพิจารณาตารางที่ 17 ซึ่ง เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนกับความต้องการข่าวสารการเมือง และความพึงพอใจใน ข่าวสารการเมืองทั้งจากสื่อบุคคล สื่อมวลชน และโดยภาพรวม ซึ่งพบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนนั้นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 กับ ความต้องการและความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองในทั้ง 3 ลักษณะ โดยจะมีความสัมพันธ์กับความต้องการข่าวสารการเมืองมากที่สุด

ซึ่งในประเด็นของการเปิดรับสื่อมวลชนนี้จะมีการพูด ในรายละเอียดในช่วงท้ายของการอภิปรายผล

อาซีฟ เป็นตัวแปรตัวสุดท้ายที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองทั้งจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และ โดยภาพรวม จากการทดสอบวิเคราะห์จากสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน ซึ่งพบว่าตัวแปรอาซีฟ มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มในระดับความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง และ เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดมาจัดลำดับความสำคัญด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ก็พบว่า ตัวแปรอาซีฟ มีความสำคัญอยู่ในลำดับแรกแทบทั้งสิ้นดังรายละเอียดจาก ตารางที่ 24 , 25 และ 26

ดังที่กล่าวแล้วว่า การเปิดรับสื่อมวลชนนั้น มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 กับ ความต้องการและความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง และผู้วิจัยได้ เจอผลการวิจัยที่สำคัญอันแสดงถึง ความสัมพันธ์ที่น่าสนใจระหว่างอาซีฟกับการเปิดรับข่าวสารการเมืองซึ่งจะสามารถโยงมาถึง ความต้องการและความพึง

พอใจในข่าวสารการเมืองได้ นั่นก็คือ จากผลการวิจัยในเรื่องนิสัยการรับข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านชนบทไทยของ สมควร กวียะ หน้า 35 ซึ่งพูดถึง โอกาสที่จะเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยที่ผู้มีอาชีพรับราชการและอาชีพธุรกิจมีลักษณะการทำงานที่เอื้อโอกาสให้อ่านหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ได้ทุกวันมากกว่าอาชีพอื่น เช่น ข้าราชการอาจจะอ่านในเวลาทำงานได้บ้าง เพราะสถานที่ราชการ มักจะบอกรับหนังสือพิมพ์และนิตยสารบางฉบับเป็นประจำ ส่วนผู้ทำธุรกิจ ซึ่งมักจะเป็นการทำกิจการค้าขายในที่อยู่อาศัยของตนเอง จึงมีอิสระที่จะอ่านหนังสือได้มากน้อยตามที่ต้องการ ส่วนผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างนั้น ลักษณะการทำงานไม่เอื้อให้อ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสารในระหว่างการทำงานได้มากนัก จะอ่านได้ก็ในเวลาพักงานหรือเลิกงานแล้ว ซึ่งก็อาจจะเมื่อยล้าหรืออ่อนเพลียเกินกว่าที่จะสนใจอ่านหนังสือได้โดยสม่ำเสมอ โอกาสรับข่าวสารจึงมีความแตกต่างกันออกไป

ถึงแม้ว่าปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ และประชากรทุกตัว ที่ทำการศึกษา มา จะไม่มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการ และความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองครบทุกตัวนั้น แต่เราก็อาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจและประชากรค่อนข้าง จะมีความสัมพันธ์ หรือ มีอิทธิพลกับความต้องการและความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองอยู่บ้าง ตรงกับทฤษฎีของผู้รับสารที่ว่า การรับสารของแต่ละบุคคลนั้นจะขึ้นอยู่กับคุณลักษณะ เฉพาะตัวของแต่ละคน เช่น อายุ , เพศ , บุคลิกภาพ , สติปัญญา , ทักษะ และประสบการณ์ เป็นต้น (ประม อดะ เวทิน 2526:104) ซึ่งเมื่อเรารู้ถึง ความสัมพันธ์นี้แล้ว และหากเราสามารถวิเคราะห์ต่อไปว่า พวกเขาเหล่านี้เปิดรับสื่อใดบ้าง หรือ จากสถาบันใดมากที่สุด เราก็สามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาเป็นแนวทางในการวางแผนการใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อแพร่กระจายข่าวสารการเมืองได้ ในส่วนนี้เองที่จะต้องนำเอาพฤติกรรมการสื่อสาร เข้ามาพิจารณาด้วย ดังแบบจำลองที่ได้เสนอไปแล้ว ในบทที่ 2 ซึ่งจะนำมาเสนอไว้อีกครั้งหนึ่งดังต่อไปนี้

แบบจำลองความต้องการและความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง

ปัจจัยทาง -----> ความต้องการ --> พฤติกรรมการใช้สื่อ -----> ความพึงพอใจ
 เศรษฐกิจ, ข่าวสารการเมือง - สื่อบุคคล ในข่าวสารการ
 สังคม, ประชากร - สื่อมวลชน เมือง

ซึ่งในแนววิเคราะห์นี้เราจะเน้นในเรื่องของความต้องการของผู้ใช้สื่อแต่เพียงอย่างเดียวว่า เป็นตัวการอธิบายพฤติกรรมการใช้สื่อของมนุษย์ และจากการวิจัยในครั้งนี้ก็พบว่า ความต้องการข่าวสารการเมือง , พฤติกรรมการใช้สื่อ และความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง ล้วนมีความสัมพันธ์ต่อกัน ดังนั้น แนววิเคราะห์นี้จึงสามารถเป็นตัวแทนของความสัมพันธ์ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม จากตารางที่ 17 และ 18 นั้น เราอาจสรุปความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นได้ดังนี้ คือ การเปิดรับสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่างนั้น มีความสัมพันธ์ทั้งกับความต้องการและความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง แต่การเปิดรับสื่อบุคคลนั้นมีแต่ความสัมพันธ์กับความต้องการข่าวสารการเมืองเท่านั้น แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองแม้แต่กับความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองที่ได้จากสื่อบุคคลเองก็ตาม

จากลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าว เราอาจสรุปได้ว่า สื่อมวลชนจะเป็นสื่อที่น่าจะเข้าถึงประชาชน และมีผลต่อความต้องการและความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองมากกว่าสื่อบุคคล จากงานวิจัยของ เจตน์ศักดิ์ แสงสิงแก้ว (เจตน์ศักดิ์ แสงสิงแก้ว 2524) พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสนใจทางการเมืองมากที่สุด คือ การเปิดรับสื่อมวลชน รองลงมาได้แก่ การมีประสบการณ์ทางการเมือง และการสื่อสารระหว่างกลุ่มบุคคลตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากข้อได้เปรียบของผู้ที่มีระดับการศึกษา , รายได้และอาชีพที่อยู่ในสถานภาพค่อนข้างสูงที่ได้เปรียบ ในด้านการรับข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชนนั้น จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะจัดสรรสื่อมวลชนที่อยู่ในรูปของสื่อสาธารณะ หมายถึง การที่รัฐบาลจัดหาสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ไว้ตามที่สาธารณะต่าง ๆ ที่ประชาชนมักจะใช้เวลาในการสมาคม เช่น ตามหอหนังสือประจำหมู่บ้าน ตามบ้านเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามโรงเรียนต่าง ๆ เป็นต้น โดยมอบหมายให้ผู้ที่รับผิดชอบ ในแต่ละส่วนซึ่งอาจจะเป็น ครู ผู้ใหญ่บ้าน หรือแม้แต่เจ้าอาวาสของวัดใดวัดหนึ่ง หากรัฐบาลสามารถจัดสรรสื่อสาธารณะ เหล่านี้ให้ทั่วถึงมากยิ่งขึ้นแล้วก็จะ เป็นการเพิ่มศักยภาพ ในการเปิดรับสื่อมวลชนของประชาชนได้อย่างเท่าเทียมกัน อันจะนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตยเพิ่มขึ้น

1.2 จากข้อความที่ชี้วัดความต้องการและความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองในส่วนที่เกี่ยวกับท้องถิ่นเช่น ข่าวเกี่ยวกับสมาชิกสภาตำบลและสมาชิกสภาสุขาภิบาล พบว่า ข่าวเหล่านี้ยังไม่พอกับความต้องการของประชาชน รัฐบาลจึงสมควร ที่จะสนับสนุนให้ส่วนท้องถิ่นมีสื่อของตัวเอง เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น สถานีวิทยุ ส่วนภูมิภาคให้มากขึ้น เพื่อพื้นฐานความเข้าใจในด้านการเมืองให้ประชาชนพร้อมที่จะ เข้าสู่ระบอบการเมืองของประเทศซึ่งมีความซับซ้อนมากกว่า

2. ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการวิจัย

2.1 การวิจัยครั้งนี้ยังอยู่ในวงแคบ มีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ค่อยมีความหลากหลาย ผลการศึกษาจึงไม่ค่อยพบความแตกต่างมากนัก ทั้งในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็ไม่สามารถอธิบายรายละเอียดได้มากนัก การวิจัยครั้งต่อไปเกี่ยวกับเรื่องนี้จึงควรเพิ่มขนาดของ กลุ่มตัวอย่างหรือเจาะจงศึกษาเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งให้ละเอียดลงไปเลย ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในเรื่องความเข้าใจในแบบสอบถามด้วย เพราะในการเก็บข้อมูลบางครั้งยังประสบปัญหากับผู้ที่มีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ

2.2 การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ครั้งต่อไป ควรพิจารณานับเอาพฤติกรรมการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่าง มาเป็นตัวแปรกลางในการพิจารณาด้วย เนื่องจากพบว่า พฤติกรรมดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ความต้องการ และความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองอย่างมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย